

3. Horodenska K. H. Syntaksychni pozytsii stupenovanykh pryslivnykiv z pervynnoiu lokatyvnoiu semantykoiu / K. H. Horodenska // Nauk. chasop. Nats. ped. un-tu im. M. P. Drahomanova. Ser. 10, Problemy hramatyky i leksykolohii ukrainskoi movy / Nats. ped. un-t im. M. P. Drahomanova. – Kyiv, 2006. – Vyp. 2. – S. 6–11.

4. Horodetska V. A. Struktura odnoskladnoho rechennia ukrainskoi movy (u porivnianni z rosiiskoiu) : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 – ukrainska mova / V. A. Horodetska. – Kyiv, 1997. – 17 s.

5. Kostusiak N. M. Katehoriia stupeniv porivniannia u hramatychnii systemi ukrainskoi movy : dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 – ukrainska mova / Kostusiak Nataliia Mykolaivna. – Kyiv, 1998. – 223 s.

6. Mezhev O. H. Pryimennykovo-vidminkovi zasoby vyrazhennia subiektnoi ta obiektnoi syntaksemy / O. H. Mezhev // Hramatyka slova i hramatyka movy: zb. nauk. pr., prysviach. yuvileiu d-ra filol. nauk, prof., chl.-kor. NAN Ukrainy, zav. vid. hramatyky ta istorii ukr. movy In-tu ukr. movy NAN Ukrainy Vykhovantsia Ivana Romanovycha / Donetsk. nats. un-t. – Donetsk, 2005. – S. 152–174.

7. Nedbailo L. I. Struktura pidmeta / L. I. Nedbailo // Syntaksys slovospoluchennia i prostoho rechennia (syntaksychni katehoriï i zviazky) / [M. A. Zhovtobriukh (vidp. red.), I. R. Vykhovanets, A. P. Hryshchenko ta in.]. – Kyiv, 1975. – S. 46–59.

Олександра Єрмолаєва
(м. Харків)

УДК 811.161.2'42

РОЛЬ МІФОЛОГІЧНОГО ПРЕЦЕДЕНТУ У ТВОРЕННІ КОМІЧНОГО (НА МАТЕРІАЛІ РАДЯНСЬКОЇ ПУБЛІЦИСТИКИ)

Статтю присвячено явищу комічного в публіцистиці, зумовленого прецедентними феноменами. Розглянуто міфологічні прецеденти в радянській пресі на прикладі фейлетонів, розміщених у газеті «Радянська Україна», та визначено їхню роль у створенні комічного ефекту. Проаналізовано лінгвістичні засоби комічного, ужиті в цих текстах.

Ключові слова: *комічний ефект, прецедентний феномен, міфологічний прецедент, фейлетон.*

Постановка проблеми. У контексті сучасних лінгвістичних досліджень актуальним видається аналіз творення комічного шляхом залучення міфологічного прецеденту, оскільки такі тексти апелюють до мовної свідомості особистості та спільноти й розкривають механізми когнітивного сприйняття дійсності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Природу комічного досліджували багато науковців: В. Карасик, С. Походня, Б. Пришва, В. Самохіна, О. Шонь та інші. Сучасні розвідки передусім присвячені аналізу художніх творів, зокрема поезії та короткої прози. На матеріалі засобів масової комунікації таких робіт менше, саме тому вважаємо за потрібне проаналізувати засоби творення комічного на мові преси. До основних засобів творення комічного належать okazionalizmi, inshomovna, terminologichna leksika, metafory, porivnannia, perifrasy, evfemizmi, frazeologizmi [4, c. 122].

Щоб досягти комунікативної мети, автор має послуговуватися такими засобами, які були б зрозумілі звичайному читачеві. На мовну картину світу людини впливають різноманітні екстра- та інтралінгвальні чинники, серед яких важливе місце належить культурним маркерам, що визначають ціннісні орієнтири певної суспільної групи. Одним із таких культурних маркерів є прецедентність. Прецедентні феномени, за В. Красних, виконують роль еталону культури, функціонують як згорнута метафора, є символом ситуації чи феномену [3, с. 171]. Визначення прецедентного феномену ґрунтується на понятті прецедентного тексту, що вперше сформулював Ю. Караулов. О. Селіванова пише, що прецедентний феномен є компонентом знань, позначення та зміст якого добре відомі представникам певної етнокультурної спільноти, актуальним і використаним у когнітивному й комунікативному плані [7, с. 293]. Диференційною ознакою прецеденту є те, що він відомий носіям певної культури. У зв'язку із цим існує класифікація прецедентних феноменів за ментально-культурною належністю. В. Красних виокремлює соціумно-прецедентні, національно-прецедентні та універсально-прецедентні феномени [3, с. 173]. Дослідник вважає, що універсально-прецедентні феномени входять в «універсальний» когнітивний простір і відомі будь-якому сучасному середньому homo sapiens [3, с. 174]. Ми вважаємо, що до таких універсально-прецедентних феноменів можна віднести античну міфологію.

Актуалізація прецедентного феномену може відбуватися шляхом апеляції до прецедентного імені чи вислів, які, своєю чергою, апелюють до прецедентної ситуації чи тексту [7, с. 294; 3, с. 173]. Отже, прецедентна ситуація й прецедентний текст зберігаються в когнітивній базі і можуть бути вербалізовані [7, с. 294]. Міфологічні прецеденти акумулюють у собі весь спектр культурно-ціннісних орієнтирів, унікальність міфологічних прецедентних імен полягає в їхньому особливому історичному статусі [6]. Важливо, що міфологічний прецедент, з огляду на його культурно-історичний статус, одночасно активує значну кількість значень, актуалізує одразу кілька прецедентних феноменів, роблячи описуване явище більш об'ємним, змістовнішим, даючи більшу кількість ключів для дешифрування авторської думки. Універсальність і знайомість міфу дозволяє швидко «розгорнути» семантичні шари й використати їх до запропонованого автором тексту.

Прецеденти – це поліфункціональні одиниці, що сприяють досягненню одразу кількох комунікативних цілей, «в них закладена можливість переосмислення та наповнення тексту новим змістом» [11]. Г. Слишкін виокремлює такі функції: номінативну функцію, що пов'язується з економією мовних засобів і прагненням мовця до оригінальності; персуазивну, тобто прецедент тут фігурує як авторитет; людичну, наприклад, для встановлення контакту й налаштування на позитивний лад; парольну – для розмежування сфер «свій» і «чужий» [9]. Міфологічний прецедент об'єднує ці функції, підтверджуючи, отже, тезу про поліфункціональність. У текстах радянської преси міфологічні прецедентні феномени використовуються, зокрема, для створення комічного ефекту.

Мета нашого дослідження – виділити механізми утворення комічного в контекстах з міфологічним прецедентом. Для реалізації мети ставимо такі **завдання**: 1) виокремити основні прийоми комічного в аналізованих текстах; 2) визначити роль у цьому міфологічного прецеденту.

Для аналізу візьмемо два фейлетони з газети «Радянська Україна»: «Дари неоданайців» (11.07.1981) і «Золоте руно» (11.12.1981), що є **матеріалом** нашого дослідження. Сам жанр фейлетону передбачає певний підхід у творенні комізму. Фейлетон – художньо-публіцистичний жанр літератури, в основі якого лежать реальні факти, які

зображено в сатиричному або гумористичному плані [8]. Жанрова специфіка зумовлює певні тематичні та лінгвістичні особливості таких творів. Фейлетон був одним із провідних жанрів радянської преси [10], оскільки дозволяв у легкій для сприйняття комічній формі викривати суспільні вади з метою їхнього викорінення чи принаймні мінімізації, впливати на читача, формувати його думку. Сатиричне викриття негативних явищ, характерне для фейлетону, спричинює основний прийом створення комічного, властивий для аналізованих текстів, – контраст, коли міфологічний прецедент, що має героїчний пафос, уживається для характеристики знижених явищ. Парадоксальне вживання міфологічного прецеденту викликає сміх. Можна сказати, що парадокс, суперечність – це жанрові особливості фейлетону, зокрема: 1) суперечність між відносною стислістю й глибиною інформації; 2) відносна суперечність між художніми, сатиричними та публіцистичними рисами фейлетону [5]. Уживання в таких текстах міфологічних прецедентів поглиблює специфічну жанрову суперечність і слугує створенню додаткового комізму. Один зі шляхів реалізації стислості й одночасної змістовності – залучення саме міфологічного прецеденту, оскільки міфологічний образ актуалізує безліч аспектів – від культурного фону до морально-ціннісних орієнтирів. Також міфологічний прецедент слугує вираженню авторської оцінки описуваних подій. Фейлетон реагує на злободенні явища, зокрема аналізований фейлетон «Дари неоданайців» присвячений темі хабарництва під час вступу до медичного училища і викриттю хабарника, а «Золоте руно» – темі несумлінного виконання обов'язків завідувачем ферми Наумовичем, який разом зі своїми співниками реалізовував продукцію вівцеферми для власної вигоди.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливою частиною сприйняття фейлетону є заголовок [2]. В аналізованих текстах уже в назві відбувається введення в дискурс міфу. У фейлетоні «Дари неоданайців» автор іронічно розкриває значення використаного в заголовку okazionalizmu: *В колективі знали про проникнення деяких новоявлених данайців (чи сучасніше буде сказати, давальців).* У назві вжито okazionalizm неоданайці, що одразу дає ключ до розуміння тексту. Крилатий вираз *дари данайців* автор уживає для застереження від надмірної довірливості. Префікс *нео* вказує на еволюцію знайомого образу, привертає увагу та актуалізує тему. Пояснення, ужите в тексті, «перекладає» префікс – *новоявлений*, – а мовна гра *данайці–давальці* прямо, відкидаючи евфемізм, називає тих, хто дає хабарі. Евфемізм, як відомо, один із засобів творення комізму, але таке викриття, повернення до реальних імен також має комічний ефект. Варто зауважити, що мовна гра сприяла вибору рідковживаного розмовного варіанта лексеми, а отже, виникло стильове змішання лексики, що також викликає сміх.

Актуалізація міфологічного дискурсу відбувається шляхом вільного переказу міфу на початку тексту. Це властиве обом аналізованим текстам. Цікаво, що такий переказ дозволяє авторові акцентувати на важливих для нього аспектах обраного міфу. Зокрема, у фейлетоні «Дари неоданайців» важливим для автора є сам факт, а не предмет давання й застереження щодо його безпечності: *Боюсь данайців, навіть тих, що дари приносять.* У фейлетоні «Золоте руно» автор наголошує на меті подорожі Ясона і її складності: *А уславився він тим, що здобув золоте руно – дорогоцінну баранячу шкуру. Вирушивши з вірними-нетягами-аргонатами в далеку подорож, почав долати силу-силенну різних перешкод до омріяної мети.* Ми знаємо, що зміст міфу і про троянського коня, і про золоте руно значно ширший за представлений авторами контекст, тому поданий на початку переказ дозволяє викликати у свідомості читача потрібні в цьому контексті асоціації, спрямувати його думку в правильне русло. Гумористичний настрій створюється шляхом використання розмовної лексики:

тикались-микались біля його стін; одного дня данайці помахали троянцям ручками, мовляв, прощайте; притягли коня в місто; з вірними нетягами-аргонавтами, та змішання лексики різних стилів: Вночі у дерев'яному череві непарнокопитного відкрився люк, на землю повистрибували данайські воїни, розчинили ворота Трої, в які вдерлися загони.

Для адекватного оперування міфологічною дійсністю авторові потрібно знайти точки перетину між міфом і реальністю. Це може бути продовження міфу, адаптоване під потрібний автору контекст: *З міфології невідомо, що сталося з тим руном потім. Може, Медея пошла з нього дублянку, а може, воно пішло на виготовлення звичайного кожуха. Але точно відомо – здобуте золоте руно пішло в діло.* Комізм створюється імовірністю використання міфологічного артефакту з практичною метою та низхідною градацією, коли автор припускає, як можна було б використати руно – чи то на дублянку (певний статус, достаток, естетичний смак), чи то на звичайний кожух (максимально утилітарне використання). Контраст між близьким авторові та читачеві прагматичним сценарієм і міфологічною дійсністю – основний прийом комічного в цьому контексті.

Також автор може свідомо наголосити на актуальності згаданого міфу: *Дехто з нас, можливо, і призабув її, і тепер не надає тим давнім подіям жодного значення. Окремі ж індивідууми навпаки – чимало запозичили з того досвіду минувшини і творчо взяли його на своє озброєння.* Комізм створюється шляхом використання кліше (*творчо взяли на озброєння*) та поєднання лексики різних стилів (*індивідууми, минувшина*).

Наскрізне зіставлення міфічного й реального створює додатковий комізм: *Різниця в тому, що коли Ясон з допомогою нетяг-аргонавтів, долаючи неймовірні труднощі, здобував для людей золоте руно, то В. К. Наумович з допомогою своїх «аргонавтів», долаючи неймовірні труднощі й пильність правління колгоспу, нищив золоте руно («Золоте руно»); Звісна річ, стіни його набагато тонкіші за кріпосні мури Трої, але і їх таранити немає рації, хоча б тому, що вхід до цього навчального закладу відкрито всім («Дари неоданайців»).* Контраст, що виникає під час порівняння героїчних пригод Ясона і кріпосних стін Трої та діяльності Наумовича і стін медучилища, створює комічний ефект. Героїчний пафос, актуальний для міфу, максимально недоречний для опису аналізованих текстів реалій сучасних авторам. Атракцію недоречності також факультативно увиразнюють ужиті лапки.

Для досягнення комічного ефекту, крім уже згаданого контрасту, автори послуговуються різними лінгвістичними прийомами.

У фейлетоні «Дари неоданайців» ужито наскрізну воєнна метафору, коли вступ до навчального закладу показано, як наступ на вороже місто: *Та й облога, приміром, Черкаського медучилища починається ще з далеких підступів до нього. Ось документальне свідчення такої наступальної операції батька колишньої абітурієнтки.* Ця метафора також зумовлена дискурсом міфу про данайців, адже він входить до троянського циклу, який, власне, і переповідає історію взяття Трої. Сміх викликає також ужите тут кліше, яке підтримує військову метафору.

У фейлетоні «Золоте руно» автор звертається до метонімії: *Власне, В. К. Наумович – завідуючий фермою – не вирушав у далекі краї, щоб оволодіти дорогоцінною овчиною. Його овчина вигулювала тут же, на колгоспному полі.* Овчина – це продукт, отримуваний від овець, а тут позначає самих тварин. Комізм досягається шляхом паралелізму між складним шляхом міфологічного героя до здобуття руна і доступністю цього руна для головного героя аналізованого тексту. Використання лексеми «овчина», не позначеної додатковою конотацією, замість лексеми «руно», що асоціюється з міфом і має героїчно-культурне семантичне нашарування, посилює комічний ефект. Такий самий комічний ефект маємо і в

протилежній ситуації, коли сполука *золоте руно* позначає звичайну вовну: *Раніше, скажімо, одержували від кожної вівці більш як по сотні ягнят, настригали по чотири кілограми дорогоцінного руна*. Автор продовжує гратися зі значеннями і вживає метафоричну сполуку в прямому значенні: *А минулого року [собівартість одного центнера вовни] досягла рекордної цифри – 1050 карбованців. Ну, хіба ж не золоте оте руно?* Риторичні питання покликані загострити увагу реципієнта на певних аспектах, автор уводить їх у текст, щоб схилити читача на свій бік.

Ми вже згадували про евфемізацію, коли говорили про особливості заголовку фейлетону «Дари неоданайців». У цьому ж фейлетоні автор використовує іносказання не тільки для позначення хабарників, а й для називання самого хабара: *Отже, дарчого коня чи «Жигулі» на виду у всіх, скажімо, перед медучилищем не поставлять: візьміть, мовляв, шановні члени приймальної комісії, наш сувенірчик*. Уживання сполуки «дарчого коня» на позначення хабара є апеляцією до міфу, комізм створюється шляхом перенесення артефакту з однією епохи в іншу, у чуже йому середовище. Посилується комічний ефект такими, ужитими в цьому ж контексті, стилістичними засобами: вставленим словом *мовляв*, що має розмовне значення і вказує на чуже мовлення, кліше *шановні члени приймальної комісії* та зменшено-пестливим *сувенірчик*, що контрастують між собою на стилістичному рівні. Останнє також є певним евфемізмом на позначення хабара.

Також комізм може створюватися шляхом трансформації сталих сполук: *У колгоспі вовна на вагу золотого руна. Дивина та й годі!* (трансформація фразеологізму *на вагу золота* актуалізує міфологічний контекст, а вжите риторичне окличне речення підсилює іронію): *Обводив усіх навколо пальця як тільки міг і як тільки хотів. І в цій вельми нелегкій справі допомагала йому не Медея, а ветлікар дільниці, його вірна дружина Антоніна Адамівна Наумович* (трансформація фразеологізму *обводити навколо пальця* посилює значення сполуки, а порівняння дружини Наумовича з Медеєю повертає читача до міфологічного дискурсу, до того ж співіснування в одному контексті міфологічного оніму та звичайного імені посилює комізм).

Співіснування двох значеннєвих шарів – міфологічного та проблемного – може бути джерелом комізму: *Вона ще й заступалася за нього, коли люди подейкували про золоті баранячі (чи то пак, молодих ягнят) шкури, закопані в землю*. Якщо сполука *золоті баранячі шкури* апелює до міфу, то вставлена конструкція *чи то пак, молодих ягнят* повертає до описуваної автором проблеми. Комічний ефект викликає сама ця обмовка, коли автор ніби забуває, про що він говорить – про міф чи реальність. Це свідчить про глибоке проникнення міфологічного прецеденту в описуване явище.

Міфологічний контекст посилюють сполуки на кшталт *до когорти аргонавтів була причетна і головний зоотехнік колгоспу; при сприянні ватаги аргонавтів; з допомогою своєї дружини і вищеназваних «аргонавтів» умудрився ошукати всіх*. Тут автор уже вільно оперує «чужою» лексемою, легко влітаючи її в потрібний контекст. Читач, уже звиклий до відповідного міфологічного твору, адекватно це сприймає і не потребує додаткових умовних позначень. Про всяк випадок автор подає визначення аргонавтів: *Трохи більш як за півроку завідуючий вівцефермою В. К. Наумович при сприянні ватаги аргонавтів (перепрошую, безвідповідальних спеціалістів) умудрився приховати нестачу 277 ягнят*. Те, що визначення подається як вставлена конструкція, до того ж контрастує за стилістикою з рештою речення, викликає комічний ефект.

Характерно, що закінчується фейлетон «Золоте руно» згадкою про Ясона, тобто міф обрамлює текст, автор повертає читача в міфологічний контекст: *Де там тому Ясонові*

тягаться з таким? Риторичне питання, розмовне *тягаться* і приховане порівняння Ясона та Наумовича, а отже, і контраст двох дискурсів – героїчного та злочинного, завершають текст на комічній ноті.

У фейлетоні «Дари неоданайців» автор іде іншим шляхом – він переповідає античний міф, спираючись на дійсність: *Він приймав данину, як належне, сподіваючись, що робить це так спритно, як данайцям і не снилося. Був певний: йому, принаймні, троянського коня не підсунуть. Розраховував, що жоден, хто дає йому хабара, не наважиться, так би мовити, на нього напасти. І прорахувався. Раптом сам потрапив, можна сказати, в облогу.* Проектуючи міф на реальну ситуацію, автор вільно оперує відповідною лексикою, що посилює комічний ефект. Така проекція дозволяє авторові максимально використати міфологічний матеріал для досягнення власних цілей. Виникає парадоксальна ситуація, коли міф не просто відсилає читача до певного прецеденту, а починає функціонувати в новому контексті, трансформуючи його під власну реальність.

Отже, звернення до міфів виконує одразу кілька функцій:

- 1) актуалізує культурну конотацію;
- 2) є ключем до тлумачення авторської позиції;
- 3) допомагає авторові висловити свою думку;
- 4) слугує додатковим джерелом експресивних художніх засобів.

Висновки. На прикладі аналізу двох фейлетонів ми визначили, що міфологічний прецедент може глибоко впливати на текст, підпорядковуючи собі не лише змістовий, а й структурний рівень. Комічний ефект досягається передусім шляхом перенесення міфологічних реалій чи образів на об'єкт авторської думки.

Перспектива подальших наукових розвідок передбачає роботу з пресою радянського періоду, виокремлення інших прецедентів та визначення їхньої ролі в утворенні комічного ефекту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білецький А. О. Словник античної міфології [Електронний ресурс] / А. О. Білецький. – 1985. – Режим доступу : <http://litopys.org.ua/slovmith/slov.htm>.
2. Кисіль В. В. Жанрові особливості фейлетонів А. Ніковського (на матеріалі збірки А. Яриновича «Буржуазна рада та інші фельетони») [Електронний ресурс] / Віктор Васильович Кисіль. – 2017. – Режим доступу : <http://dSPACE.univer.kharkov.ua/handle/123456789/13473>.
3. Красных В. В. "Свой" среди "чужих": миф или реальность? / Виктория Владимировна Красных. – Москва : ИТДГК "Гнозис", 2003. – 375 с.
4. Кузьмич О. Я. Мовні засоби творення комічного в українській прозі кінця ХХ століття – початку ХХІ століття : дис. канд. філ. наук : спец. 10.02.01 – українська мова / Олена Ярославівна Кузьмич. – Луцьк, 2015. – 217 с.
5. Мастерова О. Я. Фельетон как тип текста в системно-структурном и стилистическом аспектах [Електронний ресурс] / О. Я. Мастерова. – Режим доступу: <http://dSPACE.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/6473/2/10moymnf.pdf>.
6. Михайлова О. Г. Прецедентні висловлювання як мікроконтекст для античних міфотеонімів [Електронний ресурс] / Олена Григорівна Михайлова. – Режим доступу : http://philology.knu.ua/library/zagal/Studia_Linguistica_2/257_263.pdf.
7. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми / Олена Олександрівна Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2008. – 712 с.
8. Словник літературознавчих термінів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrlib.com.ua/encycl/slovyk/printout.php?number=181>.

9. Слышкин Г. Г. Лингвокультурные концепты прецедентных текстов / Г. Г. Слышкин. – Москва : Academia, 2000. – 139 с.

10. Тертычный А. А. Жанры периодической печати [Электронный ресурс] / А. А. Тертычный. – 2000. – Режим доступа : <http://evartist.narod.ru/text2/01.htm>.

11. Тимчук О. Т. Функціональний аспект прецедентних текстів [Електронний ресурс] / О. Т. Тимчук, О. М. Сеньків // Молодий вчений. – 2017. – Режим доступа : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4.3/59.pdf>.

Ермолаева А. Роль мифологического прецедента в создании комического эффекта (на материале советской публицистики).

Статья посвящена комизму в публицистике, вызываемому прецедентными феноменами. Рассмотрено мифологические прецеденты в советской прессе на примере фельетонов, размещенных в газете «Радянська Україна», и определена их роль в создании комического эффекта. Проанализированы лингвистические средства комического, использованные в этих текстах.

Ключевые слова: комический эффект, прецедентный феномен, мифологический прецедент, фельетон.

Abstract

Yermolaieva O. The role of the mythological precedent in the formation of the comic (based on the material of the Soviet newspapers).

Introduction. The analysis of the formation of the comic through the involvement of a mythological precedent is actual in the context of modern linguistic research, because such texts appeal to the linguistic consciousness of the community and personality, as well as reveal the mechanisms of cognitive perception of reality. The material of our study was based on two feuilletons from the "Radianska Ukraina" newspaper: "Dary neodanait'siv" (July 11, 1981) and "Zolote runo" (December 11, 1981).

Purpose. The purpose of our study is to analyze the mechanisms of the formation of the comic in contexts with the mythological precedent.

Methods. The article uses the method of discursive analysis for establishing intertextual connections, stylistic analysis for the definition of functions and the elements of the method of semantic componential analysis.

Results. The introduction of the myth in the discourse occurs immediately in the heading, which is important for the correct perception of the author's thoughts as the part of the text. The free retelling of the myth, placed at the beginning, gives even more immersion in the mythical context. We know that the content of myth about both the Trojan horse and the golden fleece is much wider than the authors suggest, that the authors emphasized the reader's attention to the associations needed in this context. For adequate operating of mythical reality, the author needs to find points of intersection between myth and reality. This may be a continuation of the myth, adapted to the author's point of view. Also, the author can consciously emphasize the relevance of the myth mentioned, transferring it to modern realities. The continuous comparison of the mythical and the real causes the comic, since the heroic pathos, relevant to the myth, is as inappropriate as possible to describe the modern authors of the analyzed texts. Also, a comic effect arises during the mechanical transfer of mythical artifacts to another era.

To achieve a comic effect, the authors use various linguistic techniques: contrast, metaphor, metonymy, euphemisation, stylistic means (inserted designs, mixing vocabulary of different styles). A comedy can be also created by the transformation of fixed phrases.

Originality. During the study of the language of the Soviet press, we determined, that for the achievement of a comic effect authors can turn to the mythological precedent phenomena. The coexistence of two semantic layers – mythical and problematic – may be a source of a comedy. The projection of the myth to the real situation allows the author to make the most of the mythical material to achieve his own goals. Mythological precedent helps to emphasize the author's opinion and to evaluate the described events. The comic effect also causes the paradox of the description of negative phenomena through the prism of the heroic positive semantics of mythological precedent phenomena.

Conclusion. On the basis of the analysis of two feuilletons, we determined that the mythological precedent can have a profound effect on the text, subjecting itself not only to the content, but also to the structural level, since such precedent phenomena are polyfunctional units. The comic effect is achieved first of all by transferring mythological realities or images to the object of the author's thought.

Key words: *comic effect, precedent phenomenon, mythological precedent, feuilleton.*

References

1. Biletskyi A. Slovnyk antychnoi mifolohii [Elektronnyi resurs] / A. Biletskyi. – 1985. – Rezhym dostupu do resursu: <http://litopys.org.ua/slovmith/slovm.htm>.
2. Kysil V. Zhanrovi osoblyvosti feiletoniv A. Nikovskoho (na materialy zbirky A. Yarynovycha «Burzhuazna rada ta inshi felietony») [Elektronnyi resurs] / Viktor Kysil. – 2017. – Rezhym dostupu: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/13473>.
3. Krasnyh V. "Svoj" sredi "chuzhih": mif ili real'nost'? / Viktorija Krasnyh. – Moskva : ITDGK "Gnozis", 2003. – 375 s.
4. Kuzmych O. Movni zasoby tvorennia komichnoho v ukrainskii prozi kintsia KhKh stolittia – pochatku KhKhI stolittia : dys. kand. fil. nauk : 10.02.01 / Kuzmych Olena – Lutsk, 2015. – 217 s.
5. Masterova O. Fel'eton kak tip teksta v sistemno-strukturnom i stilisticheskom aspektah [Elektronnyi resurs] / O. Masterova. – Rezhym dostupu: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/6473/2/10moymnf.pdf>.
6. Mykhailova O. Pretsedentni vyslovliuvannia yak mikrokontekst dlia antychnykh mifoteonimiv [Elektronnyi resurs] / Olena Mykhailova. – Rezhym dostupu: http://philology.knu.ua/library/zagal/Studia_Linguistica_2/257_263.pdf.
7. Selivanova O. Suchasna lnhvistyka: napriamy ta problemy / Olena Selivanova. – Poltava : Dovkillia-K, 2008. – 712 s.
8. Slovnyk literaturoznavchykh terminiv [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://www.ukrlib.com.ua/encycl/slovnyk/printout.php?number=181>.
9. Slyshkin G. G. Lingvokul'turnye koncepty precedentnykh tekstov / G. G. Slyshkin. – Moskva : Academia, 2000. – 139 s.
10. Tertychnyj A. A. Zhanry periodicheskoy pechati [Elektronnyi resurs] / A. A. Tertychnyj. – 2000. – Rezhym dostupu do resursu: <http://evartist.narod.ru/text2/01.htm>.
11. Tymchuk O. Funktsionalnyi aspekt pretsedentnykh tekstiv [Elektronnyi resurs] / O. Tymchuk, O. Senkiv // Molodyi vchenyi. – 2017. – Rezhym dostupu: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4.3/59.pdf>.